

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)
της 23ης Οκτωβρίου 2002 *

Στην υπόθεση T-104/01,

Claudia Oberhauser, κάτοικος Μονάχου (Γερμανία), εκπροσωπούμενη από τον
M. Graf, δικηγόρο,

προσφεύγουσα,

κατά

**Γραφείου εναρμονίσεως στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς (σήματα, σχέδια και
υποδείγματα) (ΓΕΕΑ)**, εκπροσωπούμενου από τον G. Schneider,

καθού,

έτερος διάδικος κατά τη διαδικασία ενώπιον του τμήματος προσφυγών του Γραφείου εναρμονίσεως στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς (σήματα, σχέδια και υποδείγματα):

Petit Liberto, SA, με έδρα στο Vidreres (Ισπανία),

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

που έχει ως αντικείμενο προσφυγή κατά της απόφασης του δευτέρου τμήματος προσφυγών του Γραφείου εναρμονίσεως στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς (σήματα, σχέδια και υποδείγματα), της 28ης Φεβρουαρίου 2001 (υπόθεση R 757/1999-2),

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους Μ. Βηλαρά, Πρόεδρο, V. Tiili και P. Mengozzi, δικαστές,

γραμματέας: D. Christensen, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την προσφυγή που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 14 Μαΐου 2001,

έχοντας υπόψη το υπόμνημα αντικρούσεως του Γραφείου εναρμονίσεως στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς (σήματα, σχέδια και υποδείγματα) που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου την 1η Οκτωβρίου 2001,

έχοντας υπόψη τα μέτρα οργανώσεως της διαδικασίας,

κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 12ης Μαρτίου 2002,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Τα πραγματικά περιστατικά της διαφοράς

- 1 Στις 14 Μαρτίου 1997, η προσφεύγουσα υπέβαλε, δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) 40/94 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ 1994, L 11, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε, αίτηση κοινοτικού σήματος στο Γραφείο εναρμόνισης στο πλαίσιο της ασωτερικής αγοράς (σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ).
- 2 Το σήμα του οποίου ζητήθηκε η καταχώριση είναι η λέξη *Fifties* (στο εξής: σήμα του οποίου ζητήθηκε η καταχώριση).
- 3 Τα προϊόντα για τα οποία ζητήθηκε η καταχώριση εμπίπτουν στην κλάση 25, κατά την έννοια του Διακανονισμού της Νίκαιας σχετικά με τη διεθνή κατάταξη των προϊόντων και των υπηρεσιών για την καταχώριση σημάτων, της 15ης Ιουνίου 1957, όπως αναθεωρήθηκε και τροποποιήθηκε, και αντιστοιχούν στην ακόλουθη περιγραφή: «Ένδύματα τζην».
- 4 Στις 25 Μαΐου 1998, η αίτηση αυτή δημοσιεύτηκε στο *Δελτίο κοινοτικών σημάτων* αριθ. 38/98.

5 Στις 24 Ιουλίου 1998, η επιχείρηση Petit Liberto SA (στο εξής: ανακόπτουσα) άσκησε ανακοπή, δυνάμει του άρθρου 42 του κανονισμού 40/94, έναντι της καταχώρισεως του εν λόγω κοινοτικού σήματος. Ο προβληθείς λόγος προς στήριξη της ανακοπής ήταν ο κίνδυνος συγχύσεως στον οποίο αναφέρεται το άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94, μεταξύ του σήματος του οποίου ζητήθηκε η καταχώριση και ενός προγενέστερου σήματος του οποίου δικαιούχος είναι η ανακόπτουσα. Το εν λόγω προγενέστερο σήμα (στο εξής: προγενέστερο σήμα), το οποίο απεικονίζεται κατωτέρω, είναι ένα έγχρωμο μεικτό, λεκτικό και εικονιστικό, σήμα, καταχωρισμένο στην Ισπανία υπό τον αριθμό 1.723.310, που προσδιορίζει «ενδύματα, υποδήματα, είδη πιλοποΐας» της κλάσεως 25 του Διακανονισμού της Νίκαιας:

6 Με απόφαση της 30ής Σεπτεμβρίου 1999, το αρμόδιο επί των ανακοπών τμήμα του ΓΕΕΑ έκανε δεκτή την ανακοπή και, κατά συνέπεια, αρνήθηκε να καταχωρίσει το σήμα του οποίου ζητήθηκε η καταχώριση, λόγω της ομοιότητάς του με το προγενέστερο σήμα και της ταυτότητας των προϊόντων τα οποία προσδιορίζουν τα δύο σήματα, παράγοντες που υπάρχει ενδεχόμενο να προκαλέσουν σύγχυση στο πνεύμα του κοινού στην Ισπανία όπου προστατεύεται το προγενέστερο σήμα.

7 Στις 19 Νοεμβρίου 1999, η προσφεύγουσα άσκηση προσφυγή ενώπιον του ΓΕΕΑ, δυνάμει του άρθρου 59 του κανονισμού 40/94, κατά της αποφάσεως του αρμόδιου επί των ανακοπών τμήματος.

- 8 Η προσφυγή αυτή απορρίφθηκε με απόφαση της 28ης Φεβρουαρίου 2001 (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση) του δεύτερου τμήματος προσφυγών, η οποία κοινοποιήθηκε στην προσφεύγουσα στις 13 Μαρτίου 2001.
- 9 Το τμήμα προσφυγών έκρινε ότι η απόφαση του αρμόδιου επί των ανακοπών τμήματος είναι βάσιμη. Κατ' ουσίαν, το τμήμα προσφυγών εκτίμησε ότι υφίσταται κίνδυνος συγχύσεως στο πνεύμα του ενδιαφερόμενου κοινού στην Ισπανία, λόγω της ταυτότητας των προϊόντων που προσδιορίζει καθένα από τα δύο σήματα και του γεγονότος ότι τα στοιχεία των σημάτων που αποτελούν αντικείμενο της διαφοράς, εκτιμώμενα συνολικά, είναι παρόμοια.

Αιτήματα των διαδίκων

- 10 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:
- να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση·
  - να καταδικάσει το ΓΕΕΑ στα δικαστικά έξοδα και την παρεμβαίνουσα στα έξοδα της διαδικασίας ενώπιον του ΓΕΕΑ.
- 11 Το ΓΕΕΑ ζητεί από το Πρωτοδικείο:
- να απορρίψει την προσφυγή·

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

- 12 Η προσφεύγουσα προβάλλει έναν μοναδικό λόγο ακυρώσεως, που αντλείται από την παράβαση του κανόνα 18, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94.

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 13 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι αβάσιμη. Κατά την άποψή της, το τμήμα προσφυγών έκρινε εσφαλμένα ότι υφίσταται κίνδυνος συγχύσεως μεταξύ των εν λόγω σημάτων.
- 14 Πρώτον, κατά την προσφεύγουσα, τόσο ο εξεταστής όσο και το δεύτερο τμήμα προσφυγών του ΓΕΕΑ παρέβλεψαν το γεγονός ότι το προγενέστερο σήμα δεν συντίθεται μόνον από τον όρο «miss fifties», αλλά αντιστοιχεί σε μεικτό σήμα αποτελούμενο, αφενός, από διάφορα έγχρωμα απεικονιστικά στοιχεία και, αφετέρου, από διάφορα λεκτικά στοιχεία, όπως οι όροι στην ιταλική γλώσσα «ECCELLENTI NELLA TRADIZIONE», οι οποίοι συντελούν στο να περνά απαρατήρητη η έκφραση «miss fifties» στο σήμα γενικώς.
- 15 Δεύτερον, το τμήμα προσφυγών διαπίστωσε μεν ορθά ότι ο μέσος καταναλωτής λαμβάνει υπόψη ένα σήμα στο σύνολό του, αλλά παρέβλεψε ωστόσο το γεγονός ότι, εν προκειμένω, το χαρακτηριστικό στοιχείο του σήματος της ανακόπτουσας δεν αποτελείται από τον μεμονωμένο όρο «fifties», αλλά από την έκφραση «miss fifties».

- 16 Τρίτον, κατά την προσφεύγουσα πάντοτε, το τμήμα προσφυγών δεν αιτιολόγησε τη διαπίστωσή του ότι υφίσταται εννοιολογική σχέση μεταξύ του προγενέστερου σήματος και του όρου «fifties», που μπορεί να συνεπάγεται κίνδυνο συγχύσεως στο πνεύμα του μέσου καταναλωτή αναφορικά με την εμπορική προέλευση των προϊόντων τα οποία προσδιορίζουν τα δύο σήματα που αποτελούν αντικείμενο συγκρούσεως. Κατά την προσφεύγουσα, το ενδιαφερόμενο κοινό δεν θα θεωρήσει ένα παντελόνι τζην που φέρει το σήμα «fifties» ως προϊόν προσδιοριζόμενο από παράγωγο σήμα του προγενέστερου σήματος. Απεναντίας, μια τέτοια εννοιολογική σύνδεση θα μπορούσε ενδεχομένως να υφίσταται μεταξύ, παραδείγματος χάριν, των ονομαστικών ενδείξεων «misses fifties» και «miss fifties», ή μεταξύ των ονομασιών «Mr. fifties» και «miss fifties». Η εν λόγω εννοιολογική σύνδεση θα μπορούσε επίσης να υφίσταται αν το προγενέστερο σήμα ήταν ο όρος «fifties». Στην περίπτωση αυτή, θα ήταν δυνατό να θεωρηθεί ότι το προγενέστερο σήμα εντάσσεται σε σειρά σημάτων εξελισσόμενων με βάση τον κεντρικό όρο «fifties». Ωστόσο, εν προκειμένω, η περίπτωση είναι εντελώς αντίστροφη, δεδομένου ότι από περισσότερα στοιχεία συντίθεται το προγενέστερο σήμα. Επομένως, ένα μόνον στοιχείο του προγενέστερου σήματος δεν θα μπορούσε, καθεαυτό, να αποτελεί τη βάση σειράς σημάτων και να θεμελιώνει κατά τον τρόπο αυτό την ύπαρξη εννοιολογικής συνδέσεως μεταξύ των επίμαχων σημείων.
- 17 Το ΓΕΕΑ υπενθυμίζει καταρχάς ότι, δυνάμει του κανονισμού 40/94, η έννοια της ομοιότητας πρέπει να ερμηνεύεται σε σχέση με τον κίνδυνο συγχύσεως, του οποίου η εκτίμηση εξαρτάται από πολλούς παράγοντες και, ιδίως, από το κατά πόσον το σήμα είναι γνωστό στην αγορά, από τον συνειρμό που μπορεί να γεννά το χρησιμοποιούμενο ή καταχωρισμένο σημείο, και από τον βαθμό ομοιότητας μεταξύ των σημάτων και μεταξύ των προϊόντων που αυτά προσδιορίζουν. Αναφερόμενο στη σχετική νομολογία του Δικαστηρίου, το ΓΕΕΑ προσθέτει ότι ο κίνδυνος συγχύσεως εκτιμάται συνολικά, λαμβανομένης υπόψη κάποιας αλληλεξαρτήσεως μεταξύ των συνεκτιμωμένων υπόψη παραγόντων. Συγκεκριμένα, ένας χαμηλός βαθμός ομοιότητας μεταξύ των προσδιοριζόμενων προϊόντων ή υπηρεσιών μπορεί να αντισταθμίζεται από υψηλό βαθμό ομοιότητας μεταξύ των σημάτων και αντιστρόφως.
- 18 Όσον αφορά κατόπιν τη σύγκριση των οικείων προϊόντων, το ΓΕΕΑ προβάλλει ότι υφίσταται ταυτότητα μεταξύ των προϊόντων που καλύπτονται από το προγενέστερο σήμα και εκείνων στα οποία αναφέρεται η αίτηση καταχωρίσεως σήματος (είδη τζην) και ότι το γεγονός αυτό δεν αμφισβητήθηκε από την προσφεύγουσα.

- 19 Τέλος, όσον αφορά την ομοιότητα των σημάτων, το ΓΕΕΑ εκτιμά ότι η εξέτασή της πρέπει να λαμβάνει υπόψη το κοινό του κράτους μέλους εντός του οποίου προστατεύεται το προγενέστερο σήμα, ήτοι, εν προκειμένω, τον μέσο Ισπανό καταναλωτή. Επομένως, η εκτίμηση του τμήματος προσφυγών κατά την οποία το οικείο κοινό δεν είναι σε θέση να αντιληφθεί, κατά τρόπο άμεσο, την αγγλική λέξη «fifties» ως προσδιορίζουσα μια δεκαετία χαρακτηριζόμενη από μια ιδιαίτερη μόδα, δεν είναι εσφαλμένη. Απεναντίας, το οικείο κοινό είναι σε θέση να κατανοήσει τη λέξη «miss» λόγω, ιδίως, της διοργανώσεως στην Ισπανία πολλών διαγωνισμών για την ανάδειξη «miss» και, ειδικότερα, του διαγωνισμού για την ανάδειξη της «miss Ισπανία». Επιπλέον, το ΓΕΕΑ αμφισβητεί τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας κατά τον οποίο το τμήμα προσφυγών δεν έλαβε υπόψη το λεκτικό στοιχείο, στην ιταλική γλώσσα, «ECCELLENTI NELLA TRADIZIONE», στο προγενέστερο σήμα. Συγκεκριμένα, από τη σκέψη 19 της προσβαλλόμενης αποφάσεως προκύπτει κατά το ΓΕΕΑ, ότι ο Ισπανός καταναλωτής αντιλαμβάνεται το εν λόγω λεκτικό στοιχείο υπό την έννοια μιας επαινετικής διευκρινίσεως.
- 20 Όσον αφορά ειδικότερα την οπτική και φωνητική αντιπαραβολή των επίμαχων σημείων, το ΓΕΕΑ θεωρεί ότι ορθά το αρμόδιο επί των ανακοπών τμήμα και το τμήμα προσφυγών έκριναν ότι ο όρος «fifties» είναι το κυρίαρχο στοιχείο του προγενέστερου σήματος. Στο πλαίσιο αυτό, το ΓΕΕΑ εκτιμά ότι υφίσταται προφανής οπτική και φωνητική ταυτότητα μεταξύ του χαρακτηριστικού στοιχείου του προγενέστερου σήματος και του σήματος του οποίου ζητήθηκε η καταχώριση.
- 21 Όσον αφορά την εννοιολογική αντιπαραβολή, το ΓΕΕΑ απορρίπτει το επιχείρημα που προέβαλε η προσφεύγουσα ενώπιον του τμήματος προσφυγών, κατά το οποίο το ενδιαφερόμενο κοινό θα μπορούσε να θεωρήσει το λεκτικό σήμα «fifties» ως αναφορά στη δεκαετία του '50, δεδομένου ότι ουδέν στοιχείο επιτρέπει να υποστηριχθεί τέτοια άποψη.
- 22 Βάσει των εκτιμήσεων αυτών, το ΓΕΕΑ υποστηρίζει ότι υφίσταται κίνδυνος έμμεσης συγχύσεως μεταξύ των σημάτων που αποτελούν το αντικείμενο συγκρούσεως. Συγκεκριμένα, κατά το ΓΕΕΑ, έστω και αν το οικείο κοινό διακρίνει τις διαφορές μεταξύ των δύο σημάτων και δεν είναι συνεπώς θύμα άμεσης συγχύσεως, θα αποδώσει στο κοινό βασικό στοιχείο των δύο σημάτων τη λειτουργία της υποδείξεως της προελεύσεως, που αποτελεί την ουσιαστική λειτουργία του σήματος. Επιπλέον, το

ΓΕΕΑ προβάλλει ότι, λαμβανομένης υπόψη της σημασίας που οι καταναλωτές αποδίδουν στα σήματα στον τομέα της μόδας, η προσοχή τους θα εστιαστεί άμεσα στο κυρίαρχο λεκτικό στοιχείο του προγενέστερου σήματος, ήτοι, εν προκειμένω, στον όρο «fifties».

- 23 Το ΓΕΕΑ καταλήγει στο συμπέρασμα ότι ορθά, με την προσβαλλόμενη απόφαση, το τμήμα προσφυγών έκρινε ότι υφίσταται εν προκειμένω κίνδυνος συγχύσεως στο πνεύμα του οικείου κοινού, λόγω της ταυτότητας των προϊόντων και της ομοιότητας των σημάτων που αποτελούν το αντικείμενο συγκρούσεως.

Η εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 24 Σύμφωνα με το άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94, κατόπιν ανακοπής του δικαιούχου προγενέστερου σήματος, το σήμα του οποίου ζητείται η καταχώριση δεν γίνεται δεκτό «εάν, λόγω του ταυτοσήμου του ή της ομοιότητας με το προγενέστερο σήμα και του ταυτοσήμου ή της ομοιότητας των προϊόντων ή υπηρεσιών που προσδιορίζουν τα δύο σήματα, υπάρχει κίνδυνος σύγχυσης του κοινού της εδαφικής περιοχής στην οποία απολαύει προστασίας το προγενέστερο σήμα. Ο κίνδυνος σύγχυσης περιλαμβάνει και τον κίνδυνο συσχέτισης με το προγενέστερο σήμα». Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 8, παράγραφος 2, στοιχείο α', ii, του κανονισμού 40/94, ως προγενέστερα σήματα νοούνται τα καταχωρισμένα εντός κράτους μέλους σήματα τα οποία έχουν κατατεθεί πριν από την ημερομηνία αιτήσεως κοινοτικού σήματος.
- 25 Κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου αναφορικά με την ερμηνεία του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας 89/104/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1988, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων (ΕΕ 1989, L 40, σ. 1), του οποίου το κανονιστικό περιεχόμενο είναι, κατ' ουσίαν, ταυτόσημο προς το περιεχόμενο του άρθρου 8, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94, συνιστά κίνδυνο συγχύσεως το να είναι δυνατό το κοινό να

πιστεύει ότι τα σχετικά προϊόντα ή υπηρεσίες προέρχονται από την ίδια επιχείρηση ή, ενδεχομένως, από συνδεδεμένες μεταξύ τους οικονομικώς επιχειρήσεις (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 29ης Σεπτεμβρίου 1998, C-39/97, Canon, Συλλογή 1998, σ. I-5507, σκέψη 29, και της 22ας Ιουνίου 1999, C-342/97, Lloyd Schuhfabrik Meyer, Συλλογή 1999, σ. I-3819, σκέψη 17).

- 26 Κατά την ίδια νομολογία, ο κίνδυνος συγχύσεως στο πνεύμα του κοινού πρέπει να εκτιμάται συνολικά, λαμβανομένων υπόψη όλων των σχετικών παραγόντων της συγκεκριμένης περιπτώσεως (απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Νοεμβρίου 1997, C-251/95, SABEL, Συλλογή 1997, σ. I-6191, σκέψη 22, προμνημονευθείσες αποφάσεις Canon, σκέψη 16, και Lloyd Schuhfabrik Meyer, σκέψη 18, και απόφαση της 22ας Ιουνίου 2000, C-425/98, Marca Mode, Συλλογή 2000, σ. I-4861, σκέψη 40).
- 27 Η συνολική αυτή εκτίμηση συνεπάγεται κάποια αλληλεξάρτηση των λαμβανομένων υπόψη παραγόντων και, ιδίως, της ομοιότητας των σημάτων καθώς και της ομοιότητας των προσδιοριζομένων προϊόντων ή υπηρεσιών. Έτσι, μια ελαφρά ομοιότητα μεταξύ των προσδιοριζομένων προϊόντων ή υπηρεσιών μπορεί να αντισταθμίζεται από μια έντονη ομοιότητα μεταξύ των σημάτων και αντιστρόφως (προμνημονευθείσες αποφάσεις Canon, σκέψη 17, και Lloyd Schuhfabrik Meyer, σκέψη 19). Η αλληλεξάρτηση των παραγόντων αυτών εκφράζεται στην έβδομη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 40/94, κατά την οποία είναι απαραίτητο η έννοια της ομοιότητας να ερμηνεύεται σε σχέση με τον κίνδυνο συγχύσεως του οποίου η εκτίμηση, αυτή καθαυτή, εξαρτάται, μεταξύ άλλων, από το κατά πόσον είναι γνωστό το σήμα στην αγορά και από τον βαθμό ομοιότητας μεταξύ του σήματος και του σημείου καθώς και μεταξύ των προσδιοριζομένων προϊόντων ή υπηρεσιών.
- 28 Επιπλέον, ο τρόπος κατά τον οποίο προσλαμβάνει τα σήματα ο μέσος καταναλωτής των επίμαχων προϊόντων ή υπηρεσιών έχει καθοριστική σημασία για τη συνολική εκτίμηση του κινδύνου συγχύσεως. Ο μέσος καταναλωτής προσλαμβάνει συνήθως ένα σήμα ως μία ολότητα και δεν επιδίδεται σε εξέταση των διαφόρων λεπτομερειών του (προμνημονευθείσες αποφάσεις SABEL, σκέψη 23, και Lloyd Schuhfabrik Meyer, σκέψη 25). Στο πλαίσιο αυτής της συνολικής εκτιμήσεως, ο μέσος καταναλωτής των οικείων προϊόντων θεωρείται ότι έχει τη συνήθη πληροφόρηση και είναι ευλόγως προσεκτικός και ενημερωμένος. Επιπλέον, πρέπει να ληφθεί υπόψη το στοιχείο ότι ο μέσος καταναλωτής σπανίως έχει τη δυνατότητα να προβαίνει σε

άμεση σύγκριση των διαφόρων σημάτων, αλλά είναι αναγκασμένος να επαφίεται στην ατελή εικόνα που έχει συγκρατήσει στη μνήμη του. Πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπόψη το στοιχείο ότι το επίπεδο της προσοχής του μέσου καταναλωτή είναι δυνατόν να μεταβάλλεται αναλόγως της κατηγορίας των αντίστοιχων προϊόντων ή υπηρεσιών (προμνημονευθείσα απόφαση Lloyd Schuhfabrik Meyer, σκέψη 26).

- 29 Εν προκειμένω, λαμβανομένης υπόψη της φύσεως των οικείων προϊόντων (ενδύματα τζην), τα οποία αποτελούν είδη τρέχουσας καταναλώσεως, και του γεγονότος ότι το προγενέστερο σήμα επί του οποίου στηριζόταν η ανακοπή είναι καταχωρισμένο και προστατευόμενο στην Ισπανία, το οικείο κοινό σε σχέση προς το οποίο πρέπει να διενεργηθεί η ανάλυση του κινδύνου συγχύσεως αποτελείται από τον μέσο καταναλωτή αυτού του κράτους μέλους.
- 30 Υπό το φως των ανωτέρω εκτιμήσεων, πρέπει να διενεργηθεί η αντιπαραβολή, αφενός, των οικείων προϊόντων και, αφετέρου, των σημείων που αποτελούν αντικείμενο συγκρούσεως.
- 31 Πρώτον, όσον αφορά την αντιπαραβολή των προϊόντων, πρέπει να υπομνηστεί ότι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, για την εκτίμηση της ομοιότητας μεταξύ των οικείων προϊόντων ή υπηρεσιών, επιβάλλεται να λαμβάνονται υπόψη όλοι οι ασκούντες επιρροή παράγοντες που χαρακτηρίζουν τη σχέση μεταξύ των προϊόντων ή υπηρεσιών. Στους παράγοντες αυτούς περιλαμβάνονται, ειδικότερα, η φύση τους, ο προσορισμός τους, η χρήση τους, καθώς και ο ανταγωνιστικός ή συμπληρωματικός χαρακτήρας τους (προμνημονευθείσα απόφαση Canon, σκέψη 23).
- 32 Εν προκειμένω, διαπιστώνεται ότι τα προϊόντα που προσδιορίζονται από το σήμα του οποίου ζητήθηκε η καταχώριση, ήτοι τα «ενδύματα τζην», τα οποία εμπίπτουν στην κλάση 25, εντάσσονται στην κατηγορία των προϊόντων που καλύπτονται από το προγενέστερο σήμα, ήτοι τα «ενδύματα, υποδήματα, είδη πιλοποίας» τα οποία εμπίπτουν στην ίδια κλάση. Η τελευταία αυτή οικογένεια προϊόντων καλύπτει όλα τα είδη ενδύσεως, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που είναι κατασκευασμένα από τζην.

- 33 Επομένως, πρέπει να συναχθεί το συμπέρασμα, στο οποίο κατέληξε και το τμήμα προσφυγών (σκέψη 12 της προσβαλλομένης αποφάσεως), ότι τα προϊόντα που προσδιορίζονται από το σήμα του οποίου ζητήθηκε η καταχώριση και τα προϊόντα που καλύπτονται από το προγενέστερο σήμα είναι τα ίδια. Επιπλέον, όπως ορθά παρατήρησε το ΓΕΕΑ, πρέπει να επισημανθεί ότι η προσφεύγουσα ουδένα λόγο ή επιχείρημα προβάλλει στην προσφυγή της έναντι αυτής της διαπιστώσεως του τμήματος προσφυγών.
- 34 Δεύτερον, όσον αφορά την αντιπαραβολή των σημείων, από τη νομολογία προκύπτει ότι η συνολική εκτίμηση του κινδύνου συγχύσεως πρέπει, όσον αφορά την οπτική, ακουστική ή εννοιολογική ομοιότητα των εξεταζομένων σημάτων, να στηρίζεται στη συνολική εντύπωση που προκαλούν τα σήματα, λαμβανομένων υπόψη, μεταξύ άλλων, των διακριτικών και κυρίαρχων στοιχείων τους (προμνημονευθείσες αποφάσεις SABEL, σκέψη 23, και Lloyd Schuhfabrik Meyer, σκέψη 25). Επιπλέον, το Δικαστήριο έκρινε ότι δεν μπορεί να αποκλειστεί ότι η φωνητική και μόνον ομοιότητα δύο σημάτων μπορεί να δημιουργήσει κίνδυνο συγχύσεως (βλ., υπό την έννοια αυτή, προμνημονευθείσα απόφαση Lloyd Schuhfabrik Meyer, σκέψη 28). Πρέπει συνεπώς να διενεργηθεί αντιπαραβολή των σημείων που αποτελούν εν προκειμένω το αντικείμενο συγκρούσεως από οπτική, φωνητική και εννοιολογική άποψη.
- 35 Όσον αφορά καταρχάς την οπτική αντιπαραβολή, διαπιστώνεται ότι το προγενέστερο σήμα αποτελείται από μια κλασική ετικέτα τζην σε κυανές, ροζ και χρυσίζουσες αποχρώσεις. Στο επάνω μέρος της ετικέτας απεικονίζεται ομάδα ανδρών που δίνουν την εντύπωση ότι διαπληκτίζονται για ένα παντελόνι τζην. Όλοι οι άνδρες φορούν παντελόνια τζην. Στο κεντρικό μέρος της ετικέτας εμφανίζονται οι όροι «miss fifties» γραμμένοι με ασυνήθεις λευκούς χαρακτήρες σε ροζ φόντο. Κάτω από τις λέξεις αυτές, εμφανίζονται οι όροι «ECCELLENTI NELLA TRADIZIONE», γραμμένοι με μικρού μεγέθους κεφαλαία γράμματα μαύρου χρώματος. Αυτό το τμήμα της ετικέτας περιβάλλεται από ένα διακοσμητικό σχέδιο με χρυσίζοντα φύλλα. Το κάτω μέρος της ετικέτας αποτελείται από μια νέα ξανθή γυναίκα, η οποία φορά πορφυρό παντελόνι τζην και καστανόχρωμο πουκάμισο. Στηρίζεται στις άκρες των ποδιών και φαίνεται έκπληκτη. Σε δεύτερο πλάνο, εμφανίζεται ένας θυρεός ανοικτού κυανού χρώματος, με τους όρους «miss fifties» γραμμένους με ερυθρούς χαρακτήρες. Δύο χρυσά νομίσματα απεικονίζονται αριστερά και δεξιά του θυρεού. Όσον αφορά το σήμα του οποίου ζητήθηκε η καταχώριση, αυτό αποτελείται από τη λέξη Fifties.

- 36 Από την περιγραφή αυτή προκύπτει ότι το λεκτικό στοιχείο «miss fifties», το οποίο επαναλαμβάνεται στο κάτω μέρος της ετικέτας, κατέχει κυρίαρχη θέση στο προγενέστερο σήμα. Το έτερο λεκτικό στοιχείο του προγενέστερου σήματος, ήτοι η έκφραση, στην ιταλική, «ECCELLENTI NELLA TRADIZIONE», κατέχει δευτερεύουσα θέση εντός του σήματος, δεδομένου ότι είναι τοποθετημένο κάτω από τις λέξεις «miss fifties» και είναι γραμμένο με μικρότερους χαρακτήρες από αυτούς που έχουν χρησιμοποιηθεί για την τελευταία αυτή έκφραση. Είναι συνεπώς παρεπόμενο σε σχέση με το κυρίαρχο λεκτικό στοιχείο «miss fifties».
- 37 Από την αντιπαραβολή αυτή μεταξύ του κυρίαρχου λεκτικού στοιχείου του προγενέστερου λεκτικού σήματος και του σήματος του οποίου ζητήθηκε η καταχώριση προκύπτει μια οπτική ομοιότητα μεταξύ αυτών. Συγκεκριμένα, η διαφορά η οποία έγκειται στην προσθήκη της λέξεως «miss» στο προγενέστερο σήμα δεν είναι αρκούντως σημαντική για να αναιρέσει κάθε ομοιότητα η οποία δημιουργείται από τη σύμπτωση του ουσιώδους μέρους του σήματος, ήτοι της λέξεως «fifties».
- 38 Ωστόσο, κατά τη συνολική οπτική εκτίμηση των επίμαχων σημείων, πρέπει να επισημανθεί η αρκετά περίπλοκη φύση του προγενέστερου σήματος το οποίο συνιστά μεικτό σημείο, συγκείμενο όχι μόνο από τα προεκτεθέντα λεκτικά στοιχεία, αλλά επίσης από περισσότερα εικονιστικά στοιχεία εμφανιζόμενα σε ποικίλους χρωματισμούς. Κατά συνέπεια, ορθά το τμήμα προσφυγών κατέληξε στην εκτίμηση (σκέψη 18 της προσβαλλομένης αποφάσεως) ότι τα επίμαχα σημεία εκτιμώμενα συνολικώς δεν είναι οπτικώς παρόμοια.
- 39 Όσον αφορά κατόπιν τη φωνητική αντιπαραβολή, το τμήμα προσφυγών έκρινε, στη σκέψη 18 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι τα σήματα που αποτελούν αντικείμενο συγκρούσεως φαίνονται ανόμοια.
- 40 Πρέπει ωστόσο να επισημανθεί ότι, βάσει των εκτιμήσεων που εκτέθηκαν ανωτέρω σχετικά με την ομοιότητα μεταξύ του κυρίαρχου στοιχείου του προγενέστερου σήματος και του σήματος του οποίου ζητήθηκε η καταχώριση, τα δύο σήματα είναι

παρόμοια από φωνητική άποψη. Συγκεκριμένα, η πλήρης συμπερίληψη του σημείου που προσδιορίζεται από το σήμα του οποίου ζητήθηκε η καταχώριση εντός του κυρίαρχου στοιχείου του σημείου του προγενέστερου σήματος επιτρέπει τη συναγωγή του συμπεράσματος ότι υφίσταται σημαντική φωνητική ομοιότητα. Επιπλέον, η μη λήψη υπόψη των εικονιστικών στοιχείων κατά τη φωνητική αντιπαραβολή των σημείων καθιστά τις μεταξύ αυτών ομοιότητες προφανέστερες απ' ό,τι κατά την οπτική αντιπαραβολή.

- 41 Τέλος, όσον αφορά την εννοιολογική αντιπαραβολή των σημάτων που αποτελούν αντικείμενο συγκρούσεως, το τμήμα προσφυγών έκρινε, στη σκέψη 21 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι υφίσταται προφανής εννοιολογική ομοιότητα μεταξύ των επίμαχων σημάτων. Κατά την άποψή του, «η εννοιολογική σχέση που υφίσταται μεταξύ των σημάτων είναι τόσο έντονη ώστε οδηγεί τον μέσο καταναλωτή ενδυμάτων σε πλάνη υπό την έννοια ότι αυτός θα σκεφθεί ότι τα προϊόντα προέρχονται από τον ίδιο κατασκευαστή — με άλλους λόγους ότι ο όρος “Fifties” ανήκει σε σειρά ενδυμάτων τζην διατιθέμενη στο εμπόριο από τους δικαιούχους του προγενέστερου σήματος ενδυμάτων» (σκέψη 20 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Το τμήμα προσφυγών έκρινε επιπλέον ότι το κυρίαρχο λεκτικό στοιχείο του προγενέστερου σήματος παρέχει τη δυνατότητα στον μέσο αγοραστή ενδυμάτων στην Ισπανία να κατανοήσει και να διατηρήσει στη μνήμη του το σήμα. Λαμβανομένων υπόψη, αφενός, της μεικτής φύσεως του προγενέστερου σήματος και, αφετέρου, του λεκτικού χαρακτήρα του σήματος του οποίου ζητήθηκε η καταχώριση, το τμήμα προσφυγών έκρινε, στη σκέψη 19 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι ο μέσος Ισπανός αγοραστής ενδυμάτων δεν θα θεωρήσει ότι ο αγγλικός όρος «fifties» είναι περιγραφικός και συνεπώς μη σημαντικός.

- 42 Συναφώς, επισημαίνεται ότι, όπως υπογράμμισε ορθά το ΓΕΕΑ (βλ. ανωτέρω σκέψη 19), το οικείο κοινό είναι ικανό να αντιληφθεί την έννοια του αγγλικού όρου «miss». Όσον αφορά τον όρο «fifties», δεν μπορεί να αποκλειστεί ότι το οικείο κοινό είναι επίσης ικανό να αντιληφθεί την έννοιά του, δεδομένου ότι, έστω και αν ο μέσος Ισπανός καταναλωτής δεν είναι πολύ εξοικειωμένος με την αγγλική γλώσσα, η ισπανική νεολογία, που είναι ο συνήθης αγοραστής ενδυμάτων τζην, έχει καλύτερη γνώση της αγγλικής γλώσσας από τις προηγούμενες γενεές.

- 43 Πάντως, στο πλαίσιο της εννοιολογικής αντιπαραβολής των επίμαχων σημάτων, το ζήτημα αν το οικείο κοινό μπορεί να αντιληφθεί την αγγλική λέξη «fifties» ως αναφορά σε μια δεκαετία, ήτοι στη δεκαετία του '50, στερείται σημασίας. Συγκεκριμένα,

αν το εν λόγω κοινό αντιλαμβάνεται τη λέξη «fifties» ως αναφορά στη δεκαετία του '50, θα αντιλαμβάνεται, συνειρμικά, τον όρο «miss fifties» ως αναφερόμενο στη γυναίκα της δεκαετίας αυτής. Απεναντίας, αν δεν αντιλαμβάνεται την έννοια του όρου «fifties», θα εκλάβει απλώς τη λέξη «miss fifties» ως την απόδοση σε θηλυκό γένος μιας αγγλικής λέξεως της οποίας δεν γνωρίζει τη σημασία. Επομένως, δεν μπορεί να τεθεί ζήτημα, όσον αφορά το στοιχείο αυτό, εννοιολογικής διαφοράς μεταξύ των σημάτων.

- 44 Όσον αφορά το έτερο λεκτικό στοιχείο του προγενέστερου σήματος, ήτοι την έκφραση, στα ιταλικά, «ECCELLENTI NELLA TRADIZIONE», ορθά το τμήμα προσφυγών έκρινε, στη σκέψη 19 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι ο μέσος Ισπανός καταναλωτής θα το αντιληφθεί ως απλή επαινετική αναφορά, καθόλου ή λίγο σημαντική. Συγκεκριμένα, λαμβανομένου υπόψη του επαινετικού χαρακτήρα του, το υπό εξέταση λεκτικό στοιχείο είναι, από εννοιολογική άποψη, ήσσονος σημασίας εν σχέσει προς το κυρίαρχο λεκτικό στοιχείο «miss fifties» του εν λόγω σήματος.
- 45 Τα επίμαχα σήματα παρουσιάζουν επομένως εννοιολογική ομοιότητα, οφειλόμενη στο κυρίαρχο λεκτικό στοιχείο «fifties» που περιλαμβάνεται σε καθένα από τα σημεία.
- 46 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω εκτιμήσεων και, ιδίως, των φωνητικών και εννοιολογικών ομοιοτήτων μεταξύ των επίμαχων σημείων και του γεγονότος ότι τα προϊόντα που προσδιορίζονται από τα σήματα που αποτελούν αντικείμενο συγκρούσεως ταυτίζονται, οι προεκτεθείσες οπτικές διαφορές μεταξύ των σημείων δεν είναι ικανές να αποκλείσουν τον κίνδυνο συγχύσεως όσον αφορά την αντίληψη του οικείου κοινού.
- 47 Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο της συνολικής εκτιμήσεως του κινδύνου συγχύσεως, επισημαίνεται ότι το γεγονός ότι ο μέσος καταναλωτής διατηρεί στη μνήμη του μόνο μια ατελή εικόνα του σήματος προσδίδει μείζονα σημασία στο κυρίαρχο στοιχείο του επίμαχου σήματος. Επομένως, το κυρίαρχο λεκτικό στοιχείο «miss fifties» του προγενέστερου σήματος έχει μείζονα σπουδαιότητα κατά την ανάλυση του σημείου στο

σύνολό του, διότι ο καταναλωτής ο οποίος παρατηρεί μια ετικέτα ενδύματος τζην λαμβάνει υπόψη και διατηρεί στη μνήμη του το κυρίαρχο ονομαστικό στοιχείο του σημείου το οποίο του επιτρέπει, όταν προβεί σε μεταγενέστερη αγορά, να επαναλάβει την εμπειρία. Συναφώς, επισημαίνεται ότι στη μνήμη του καταναλωτή δεν εντυπώνονται τα διάφορα εικονιστικά στοιχεία του προγενέστερου σήματος, δεδομένου ότι αυτός τα εκλαμβάνει ως διακοσμητικά μέρη μιας ετικέτας έχοντας μορφή και συστατικά στοιχεία συνήθη στον τομέα των ενδυμάτων τζην και όχι ως το κύριο συστατικό στοιχείο το οποίο υποδεικνύει την καταγωγή του προϊόντος.

48 Δεδομένου όμως ότι ο μέσος καταναλωτής θα διατηρήσει ιδίως στη μνήμη του το κυρίαρχο ονομαστικό στοιχείο του προγενέστερου σήματος, ήτοι τον όρο «miss fifties», όταν συναντήσει όμοια προϊόντα ενδύσεως προσδιοριζόμενα από το σήμα του οποίου ζητήθηκε η καταχώριση είναι ενδεχόμενο να αποδώσει την ίδια εμπορική καταγωγή στα εν λόγω προϊόντα. Κατά συνέπεια, έστω και αν ο μέσος καταναλωτής είναι ικανός να αντιληφθεί ορισμένες διαφορές μεταξύ των δύο σημείων, ο κίνδυνος συνδέσεως μεταξύ των δύο σημάτων είναι λίαν υπαρκτός.

49 Επιπλέον, όσον αφορά τις συνθήκες υπό τις οποίες διατίθενται στο εμπόριο τα εν λόγω προϊόντα, επισημαίνεται ότι συμβαίνει συχνά, στον τομέα των ειδών ενδύσεως, το ίδιο σήμα να εμφανίζεται υπό διάφορες μορφές αναλόγως του τύπου των προϊόντων που προσδιορίζει. Είναι επίσης σύνηθες, η ίδια επιχείρηση κατασκευής ενδυμάτων να χρησιμοποιεί παράγωγα σήματα, ήτοι σημεία που προέρχονται από ένα κύριο σήμα και έχουν ένα κοινό κυρίαρχο στοιχείο, για να διακρίνει τις διάφορες γραμμές παραγωγής της (για τις γυναίκες, τους άνδρες και τη νεολαία). Υπό τις συνθήκες αυτές, είναι πιθανό το οικείο κοινό να θεωρήσει ότι τα ενδύματα τα οποία προσδιορίζονται από τα σήματα που αποτελούν αντικείμενο συγκρούσεως ανήκουν μεν σε δύο χωριστές σειρές προϊόντων, αλλά προέρχονται από την ίδια επιχείρηση κατασκευής.

50 Το συμπέρασμα αυτό επιβεβαιώνεται από την εφαρμογή της αρχής της αλληλεξαρτήσεως μεταξύ των διαφόρων συντελεστών που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, η οποία συνεπάγεται τη συνολική εκτίμηση του κινδύνου συγχύσεως. Συγκεκριμένα, μπορεί να υφίσταται κίνδυνος συγχύσεως, παρά τον περιορισμένο βαθμό ομοιότητας μεταξύ των σημάτων, όταν η ομοιότητα των προϊόντων ή των υπηρεσιών που

καλύπτονται από τα σήματα είναι μεγάλη (βλ. προμνημονευθείσα απόφαση Lloyd Schuhfabrik Meyer, σκέψη 21). Εν προκειμένω, όπως διαπιστώθηκε ήδη, τα προϊόντα που προσδιορίζονται από το σήμα του οποίου ζητήθηκε η καταχώριση και τα προϊόντα που καλύπτονται από το προγενέστερο σήμα ταυτίζονται. Η ταυτότητα αυτή, η οποία άλλωστε δεν αμφισβητείται από την προσφεύγουσα, έχει ως συνέπεια να μετράζονται οι ενδεχόμενες διαφορές μεταξύ των επίμαχων σημείων.

- 51 Τέλος, είναι απορριπτό το επιχείρημα της προσφεύγουσας σύμφωνα με το οποίο το γεγονός ότι το προγενέστερο σήμα προϋπήρχε καθιστά αδύνατη την «απόκλιση των σημάτων» από τον κοινό πυρήνα «fifties». Συναφώς, αρκεί η επισήμανση ότι ο μέσος καταναλωτής δεν έχει κατ' ανάγκη γνώση της χρονολογικής σειράς εμφάνισης των διαφόρων σημάτων στην αγορά.
- 52 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι ορθά το τμήμα προσφυγών κατέληξε στο συμπέρασμα ότι υφίσταται κίνδυνος συγχύσεως μεταξύ του σήματος του οποίου ζητήθηκε η καταχώριση και του προγενέστερου σήματος, κατά το άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94. Η προσφυγή είναι επομένως απορριπτή.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 53 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Επειδή η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε το ΓΕΕΑ, σύμφωνα με το σχετικό αίτημα του τελευταίου.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τέταρτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) **Απορρίπτει την προσφυγή.**

- 2) **Καταδικάζει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.**

Βηλαράς

Tiili

Mengozzi

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 23 Οκτωβρίου 2002.

Ο Γραμματέας

Η Πρόεδρος

H. Jung

V. Tiili